

บทที่ 2

ระเบียบวิธีการตีความ

ความนำ

การศึกษาเปรียบเทียบความคิดทางการเมือง ของมาคิอาเวลลีกับ หลวงวิจิตรวาทการ เป็นผลสืบเนื่องมาจากการพยายามหาความหมายและความ มุ่งหมายของแนวคิดทางการเมืองของนักคิด หรือนักปรัชญาการเมืองทั้งสองท่าน โดยการพิจารณาตีความตามลายลักษณ์อักษร กับการพิจารณาตีความจากการเล่น ความหมายแฝงของตัวบท โดยมีความมุ่งหมายในการทำความเข้าใจเรื่องที่ทำ การศึกษาตีความ เพื่อแสดงให้เห็นถึงนัยทางการเมืองและสังคมที่เป็นผลมาจาก การประยุกต์แนวความคิดของนักคิด หรือนักปรัชญาการเมืองทั้งสองท่าน โดย อาศัยวิธีการตีความตามทฤษฎีการตีความสรรพสิ่ง (hermeneutic) ในการ หาความหมายและความมุ่งหมายของตัวบท ในการศึกษาตีความได้ยึด "ตัวบท" และ "บริบท" เป็นหลักหรือขอบเขตสำคัญในการตีความ โดยตระหนักถึงความ สำคัญและการดำรงอยู่ของบริบทในทุกสรรพสิ่งทั้งในส่วนของบริบทที่เกี่ยวข้องกับ ตัวบท และบริบทในส่วนของตัวผู้ศึกษาตีความที่มีพื้นฐานจิตใจและอคติของผู้ศึกษา ตีความเอง

การศึกษาเปรียบเทียบความคิดทางการเมืองนั้นมีรูปแบบการศึกษาได้ หลายวิธี เช่น การศึกษาในวิวัฒนาการของแนวความคิด การศึกษาประวัติศาสตร์ ความ คิดทางการเมืองการศึกษาเพียงแนวความคิดทางการเมืองที่นักคิดหรือนักปรัชญา ทางการเมืองแต่ละท่านได้คิดเอาไว้ เป็นต้น ซึ่งวิธีการศึกษาตีความแต่ละแนว ทางก็ได้แตกต่างกันออกไป ไม่สามารถระบุได้ว่าแนวทางใดมีความเหมาะสม ถูกต้องกว่าแนวทางใด แต่อย่างไรก็ตามการตีความ (interpretation)

ก็เป็นลักษณะร่วมที่แนวทางการศึกษาต่าง ๆ เหล่านี้จะต้องกระทำ เพียงแต่เป็นความแตกต่างในเรื่องของวิธีการตีความเท่านั้น อาจจะเป็นงานเขียน หรือ วัตถุธรรมใด ๆ ที่เป็นสื่อของความคิด จินตนาการ โดยไม่จำกัดว่าต้องเป็นข้อเขียนเพียงอย่างเดียว อาจจะเป็นผลงานศิลปะ เช่น อนุสาวรีย์ ภาพวาด ฯลฯ ก็ได้ แนวทางหรือวิธีการในการทำการศึกษาค้นคว้านั้นมีอยู่อย่างไม่จำกัด แนวทางเหล่านี้อาจจะกล่าวได้ว่า มีทั้งที่ถูกกำหนดโดยตัวผู้ศึกษาเอง โดยขนบธรรมเนียมทางสังคมและภูมิปัญญาที่ทำให้การตีความในสรรพสิ่งต่าง ๆ อาจจะได้ความหมายที่ทำการตีความไม่เหมือนกัน ซึ่งผลของการตีความนั้นสามารถที่จะมีส่วนช่วยขยายความซึ่งกันและกัน หรือขัดแย้งซึ่งกันและกันก็ได้ โดยผลของการตีความเฉพาะอย่างยิ่งการอ่าน หรือการตีความตัวบทเพื่อให้ได้ความหมายหรือความจริงที่ผู้เขียนตั้งไว้นั้น ซึ่งในทางปฏิบัติอาจจะเป็นไปได้ที่ผู้ศึกษาค้นคว้าได้ความหมายที่ต้องการ แต่อาจจะไม่ตรงตามความมุ่งหมายที่แท้จริงของผู้เขียนตัวบทที่พยายามสื่อถึงผู้อ่าน ทั้งนี้อาจจะเป็นเพราะว่าผู้เขียนได้ซ่อนความหมายที่แท้จริง (esoteric) หรือความมุ่งหมายที่แท้จริงของเขาไว้ในตัวบท หรือตั้งใจให้มีหลายความหมายแต่มีเพียงความหมายเดียวที่ต้องการทั้งความหมายและความมุ่งหมายของผู้เขียน โดยอาจจะต้องทำการตีความโดยวิธีพิเศษ หรือโดยกลุ่มคนเป็นพิเศษ จึงจะสามารถทำความเข้าใจในความหมายที่แฝงไว้นั้นได้ โดยเฉพาะอย่างยิ่งงานเขียนของหลวงวิจิตรวาทการ ซึ่งผู้เขียนมีเจตนาที่จะเปิดเผยงานเขียนของตนต่อสาธารณชนผดจากงานเขียน "เจ้าผู้ปกครอง" ของมาคิอาเวลลี ที่ผู้เขียนมีเจตนาที่จะให้ต้นฉบับได้เผยแพร่อย่างลับ ๆ เท่านั้น¹ กระบวนการตีความและกระบวนการเปรียบเทียบนั้นเป็นลักษณะของการแสวงหา

¹ สมบัติ จันทรวงศ์, เจ้าผู้ปกครอง (กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2538), หน้า 8.

ความรู้ ผู้ตีความหรือผู้เปรียบเทียบย่อมไม่สามารถที่จะทำตนให้ปลอดจากบริบทได้อย่างน้อยก็ในแง่ของบริบทส่วนบุคคลที่มีประสบการณ์การรับรู้ เป็นพื้นฐานจิตใจหรืออคติในการตัดสินตีความอย่างใดอย่างหนึ่ง รวมทั้งลักษณะการเปรียบเทียบแนวความคิดทางการเมืองของนักคิด หรือนักปรัชญาการเมืองทั้งสองท่าน ตลอดจนจุดมุ่งหมายที่ต่างกันของแนวความคิด และจากบริบทของตัวผู้ศึกษาตีความที่มีพื้นฐานจิตใจหรืออคติในปัจจุบัน ซึ่งเป็นผลมาจากปัจจัยในเรื่องของเวลาและสถานที่ (time and space) ที่ต่างกันของผู้ประพันธ์งานเขียนและผู้ศึกษาตีความ ฉะนั้นความเข้าใจในเนื้อหาของงานตีความจึงอยู่ที่มุมมอง การอธิบายความลึกซึ้งของผู้ศึกษาตีความ และการที่จะทำให้ผู้ศึกษาตีความปลอดจากบริบทที่จะก่อให้เกิดอคติ หรือพื้นฐานจิตใจในการตีความตามแนวคิดที่ปรากฏในตัวบท การศึกษาตีความโดยอาศัยพื้นฐานความคิดจากศาสตร์แห่งการตีความหรือศาสตร์แห่งความเข้าใจสรรพสิ่ง ซึ่งหมายถึงการทำให้สิ่งหนึ่งสิ่งใดกระจ่างขึ้น การเปิดเผยข้อความที่เกิดขึ้นจากการพยายามตีความหาความหมายจากตัวบทต่าง ๆ การไขปัญหาจากการตีความงานเขียนหรือตัวบทต่าง ๆ รวมทั้งสรรพสิ่งต่าง ๆ ทั้งงานศิลปะ รัฐ สถาบัน การศึกษาเกี่ยวกับพฤติกรรมมนุษย์ การตีความหาความหมายในศาสตร์ต่าง ๆ ทั้งในอดีตและปัจจุบัน โดยความมุ่งหมายในการตีความก็เพื่อมุ่งที่จะเปิดเผยใจความของตัวบท เพื่อที่จะทำให้เกิดความเข้าใจและตีความให้ได้ตรงกับความมุ่งหมายของผู้ประพันธ์งานเขียนชิ้นนั้นชิ้น หรือให้ได้ความหมายที่ถูกซ่อนอยู่ในตัวบทนั้นปรากฏออกมา รวมทั้งความมุ่งหมายที่จะใช้อธิบายหรือรักษาสิ่งที่มีคุณค่าของสังคม เพื่อให้เกิดความทันสมัยเหมาะสมตรงกับยุคสมัยที่เปลี่ยนแปลงไป ซึ่งวิธีการตีความนั้นมีอยู่อย่างไม่จำกัด มีทั้งเป็นในแนวทางเดียวกัน ส่งเสริมซึ่งกันและกัน หรือขัดแย้งซึ่งกันและกัน โดยมีแนวทางวิธีการตีความที่สำคัญสำหรับใช้ในการตีความสรรพสิ่ง โดยเฉพาะอย่างยิ่งการตีความตามตัวบท โดยมีแนวทางของการตีความตามศาสตร์ของการตีความ ซึ่งสามารถแยกย่อยออกไปตามความเข้าใจ ตลอดจนความเชื่อในลักษณะต่าง ๆ

ที่เกี่ยวกับการตีความ เช่น การให้ความสำคัญกับบริบทในทุกส่วนของการตีความ หรือการให้ความสำคัญกับผู้ศึกษาตีความในปัจจุบัน อย่างไรก็ตาม ไม่ว่าจะเป็นการศึกษาในแนวทางการตีความแบบใด ต่างก็มีวัตถุประสงค์และหลักการจากแนวความคิดและลักษณะการตีความของแต่ละแนวทางที่แตกต่างกันออกไป ตลอดจนความเชื่อในเรื่องของอำนาจบริบทจะส่งผลให้มีอิทธิพลต่อการพิจารณาตีความ ซึ่งในแนวทางการตีความที่หลากหลายนี้มีทั้งแนวทางที่ใกล้เคียงกัน สัมพันธ์กัน หรือเป็นไปคนละแนวทางกันซึ่งถ้าหากพิจารณาโดยอาศัยความเชื่อในเรื่องบริบท จะพบว่า แนวทางการตีความนี้มีทั้งแนวทางที่ให้ความสำคัญกับความคิดในเรื่องบริบท หรือให้ความสำคัญกับบริบทเท่าที่จำเป็นในการทำการศึกษา ไม่มีการเน้นหรือไม่ให้ความสำคัญกับบริบทในการตีความ แต่บริบทก็นับว่าเป็นสิ่งจำเป็นอย่างยิ่งในทฤษฎีการตีความสรรพสิ่ง เพราะถึงแม้ว่าจะมีการอ้างถึงการศึกษาก็ไม่ให้ความสำคัญกับบริบทของสรรพสิ่งที่ทำการตีความ แต่ก็ต้องพบกับบริบทในส่วนของผู้ศึกษาตีความเองอยู่ดี

เรื่องของการตีความและกระบวนการตีความมีความผูกพันกับชีวิตเราทุกคนนับแต่เกิดจนถึงสิ้นสุดของชีวิต ซึ่งเป็นเรื่องธรรมชาติของมนุษย์ เพราะคนเรานับแต่เกิดมาโดยธรรมชาติจะสอนให้เราทุกคนมีการตีความอยู่ตลอดเวลาไม่ว่าจะเป็นเรื่องใด ๆ เพียงแต่ว่าผู้นั้นจะรับรู้หรือไม่รู้เท่านั้นเองว่าตนกำลังตีความอยู่ ซึ่งเกิดขึ้นจากความอยากรู้ในความจริงตามธรรมชาติของสรรพสิ่งที่มีชีวิตทั้งหลาย จึงทำให้เกิดการแสวงหาความจริงที่เป็นกระบวนการ อันเป็นผลจากความสามารถของมนุษย์ที่สามารถตีความเองได้ (self-interpreting) ซึ่งเกิดจากการที่มนุษย์ต้องการจะรู้และเข้าใจหาความหมายของสรรพสิ่งรอบ ๆ ตัวเรา การตีความจึงมีอยู่อย่างไม่จำกัดที่เกิดขึ้นจากความอยากรู้ในความจริงตามธรรมชาติของมนุษย์ อันนำมาซึ่งกระบวนการตีความที่ขึ้นอยู่กับผู้ตีความว่าได้ใช้วิธีการตีความแบบไหน ในการค้นหาความจริงที่แฝงอยู่ในตัวบทที่ทำการศึกษา

หรือแฝงอยู่ในสิ่งที่ตีความนั้น โดยที่การตีความโดยศาสตร์แห่งความเข้าใจหรือศาสตร์แห่งการตีความสรรพสิ่งนั้น มีอยู่หลายรูปแบบตามแนวความคิดที่ต่างกัน สำหรับแนวความคิดที่ว่าความถูกต้อง การยอมรับ หรือค่านิยมอยู่ภายใต้เงื่อนไขของเวลาและสถานที่ แนวความคิดที่ว่านี่จะเป็นการให้ความสำคัญต่อแนวความคิดหรือหน่วยในการวิเคราะห์ ซึ่งหมายถึงการเน้นลักษณะเฉพาะและความจำกัดของสรรพสิ่งหรือเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น โดยที่คุณค่าและความหมายดังกล่าวจะสามารถเข้าใจได้อย่างถูกต้อง ก็โดยการนำเอาสรรพสิ่ง หรือเหตุการณ์นั้น ๆ มาวางลงในบริบทของมัน และศึกษาความสัมพันธ์ของสรรพสิ่งหรือเหตุการณ์นั้น เปรียบเทียบกับสรรพสิ่งหรือเหตุการณ์อื่นในบริบทเดียวกัน นั้นย่อมหมายถึงการที่จะเข้าใจสรรพสิ่งต่าง ๆ เป็นอย่างดี เราจะต้องเข้าใจหรือพยายามทำความเข้าใจมันในบริบทของมัน โดยเฉพาะอย่างยิ่งเมื่อเราพยายามที่จะทำความเข้าใจในวัฒนธรรมอื่นนอกเหนือจากวัฒนธรรมของเรา²

การคำนึงถึงประวัติศาสตร์ที่มีความสัมพันธ์โดยตรงกับตัวบท การคำนึงถึงหลักฐานสภาวะแวดล้อมต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับ การตีความ จึงเป็นลักษณะของการตีความตัวบทเป็นสำคัญ โดยพิจารณาในอำนาจของบริบทนั้นจะเป็นการพิจารณาในส่วนของบริบทที่สัมพันธ์และมีผลโดยตรงกับการตีความเท่านั้น ซึ่งการตีความดังกล่าวนี้จะอาศัยวิธีการของศาสตร์แห่งความเข้าใจ หรือศาสตร์แห่งการตีความสรรพสิ่งเป็นหลักสำคัญในการตีความอาศัยการอ่านตัวบทเป็นหลักโดยความหมาย (meaning) ของการตีความจะเกิดขึ้นจากปฏิริยาระหว่างผู้ศึกษาตีความกับลักษณะเนื้อหาที่ปรากฏในตัวบทเป็นสำคัญ ซึ่งการตีความจะเป็นใน

²Ben-Ami Scharfstein, The Dilemma of Context (New York : New York University, 1989), P. 12. อ้างใน วันฉัตร สุวรรณกิตติ, การศึกษาเปรียบเทียบความคิดเรื่องชนชั้นของเพลโตและในพระไตรปิฎก, หน้า 20.

ลักษณะเปิดที่ผู้ศึกษาตีความมีส่วนอย่างเต็มที่ในการศึกษาตีความ อันเป็นความสัมพันธ์เชิงวิภาษวิธี (dialectic) ระหว่างตัวผู้ศึกษาตีความกับตัวบท เป็นการตีความที่เคลื่อนตามทางเดินแห่งความคิดซึ่งถูกเปิดขึ้นโดยงานเขียนนั้น และทำตัวของผู้อ่านให้เข้าไปสัมผัสกับแนวทางของหนังสือ³

การศึกษาตีความวรรณกรรมที่นักคิดหรือนักปรัชญาการเมืองได้ประพันธ์ขึ้นเพื่อที่จะให้ได้ความหมาย หรือความมุ่งหมายที่ใกล้เคียงกับความมุ่งหมายและความต้องการของนักคิดหรือนักปรัชญาการเมืองผู้ประพันธ์มากที่สุดนั้น นอกจากความสำคัญของการต้องอ่านตัวบทแล้ว น่าจะอยู่ที่การทำตัวให้ปราศจากอคติของผู้ศึกษาตีความในการทำการตีความ เพื่อที่จะได้มีความคิดที่เป็นอิสระ พยายามตีความให้ได้สิ่งที่นักคิดหรือนักปรัชญาการเมืองต้องการจะสื่อถึงผู้อ่านให้มากที่สุด แต่ทั้งนี้เนื่องจากความหมาย และลักษณะสำคัญของบริบทในส่วนที่สรรพลึงต่าง ๆ ไม่สามารถที่จะดำรงอยู่โดยปราศจากบริบท ดังนั้น ผู้ศึกษาตีความในฐานะมนุษย์คนหนึ่งย่อมไม่อาจที่จะปฏิเสธอำนาจของบริบทในส่วนนี้ได้ กล่าวคือ บริบทในระดับที่ละเอียดที่สุดเป็นบริบทในระดับตัวบุคคล (individual context) จะเห็นได้ว่าปัญหาจากการตีความ อันเกิดจากอำนาจของบริบททั้งในบริบทส่วนที่เป็นบริบทของตัวบท หรือบริบทของสิ่งที่ทำการตีความ บริบทอันเกิดจากพื้นฐานจิตใจหรืออคติของผู้ศึกษาตีความ รวมทั้งจากลักษณะของตัวบทที่แฝงความหมายที่แท้จริงไว้ด้วยวิธีการประพันธ์ เพื่อปิดบังความมุ่งหมายที่แท้จริงที่ต้องการจะสื่อ จึงทำให้ผู้ที่ศึกษาตีความพบกับปัญหาที่จะต้องอาศัยการตีความอย่างระมัดระวังและละเอียดรอบคอบ รวมทั้งการตีความที่ลึกซึ้งเกินกว่าที่เห็นตาม

³ ชัยวัฒน์ สถาอานันท์, การเมืองมนุษย์ : รัฐศาสตร์ทวนกระแส (กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์ดอกหญ้า, 2528), หน้า 158.

ลายลักษณ์อักษรด้วยการพิจารณาจากลักษณะของวรรณกรรม และความมุ่งหมาย
 ที่แฝงอยู่ตามลักษณะของการประพันธ์ และใช้ระเบียบวิธีการตีความทั้งในฐานะ
 ของระเบียบวิธี (methodological hermeneutics) และการตีความ
 ในฐานะปรัชญา (philosophical hermeneutics) ลักษณะของการตีความ
 ที่เป็นไปตามเนื้อหา บริบทที่เกี่ยวข้องและบริบทอันเกิดจากการมีประสบการณ์
 เป็นพื้นฐานจิตใจหรืออคติ เพราะถ้าหากยึดแนวทางใดแนวทางหนึ่งเพียงแนว
 ทางเดียวจะทำให้อาจจะเกิดปัญหาการตีความได้ โดยเหตุผลที่ว่า การตีความ
 โดยศาสตร์แห่งการตีความสรรพสิ่งในฐานะปรัชญา ซึ่งอ้างถึงการมีบริบทในส่วน
 บุคคลที่เป็นผลมาจากพื้นฐานจิตใจหรืออคติที่แตกต่างกัน อันเกิดจากประสบการณ์
 การรับรู้และสิ่งแวดล้อมต่าง ๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในเรื่องของเงื่อนไขของ
 เวลาและสถานที่ส่งผลให้การตีความในส่วนต่าง ๆ ไม่สามารถที่จะหาความจริง
 ตามนัยของนักคิดหรือนักปรัชญาการเมืองผู้ประพันธ์งานเขียนชิ้นนั้นขึ้นมา เพราะ
 การตีความล้วนแล้วแต่เป็นผลที่เกิดขึ้นมาจากการมีพื้นฐานจิตใจหรืออคติเป็นของ
 แต่ละปัจเจกชน ทำให้การตีความเพื่อให้ได้ความหมายที่แท้จริงที่ลึกซึ้งของนักคิด
 หรือนักปรัชญาการเมืองผู้ประพันธ์งานเขียนชิ้นนั้น ๆ จึงเป็นเรื่องยาก เพราะ
 เราไม่อาจที่จะนำนักคิด หรือนักปรัชญาการเมืองผู้ประพันธ์งานเขียนนั้นขึ้นมา
 ยืนยันได้ แต่ถ้าหากการตีความนั้นได้อาศัยการตีความโดยพิจารณาศาสตร์แห่งการ
 ตีความในฐานะระเบียบวิธีวิจัย โดยยึดหลักเกณฑ์ของศาสตร์แห่งการตีความใน
 ในฐานะปรัชญาควบคู่กันไปย่อมสามารถที่จะให้คำตอบได้ในระดับหนึ่ง แนวทางที่ให้
 ความสำคัญกับการศึกษาในทุกส่วนที่เกี่ยวข้องกับสิ่งที่ทำการตีความที่ตั้งอยู่บนเหตุ
 ผลที่ว่า การตีความจะเกิดขึ้นได้อย่างไรเมื่อผู้ประพันธ์หรือนักคิดหรือนักปรัชญา
 การเมืองที่เรากำลังทำการศึกษาค้นคว้างานนั้นได้เสียชีวิตไปแล้ว ดังนั้น การ
 จะเข้าใจตัวบท หรือสิ่งที่ทำการตีความจะเกิดขึ้นได้ก็ต่อเมื่อผู้ศึกษาตีความโดย
 อาศัยบริบทที่เกิดขึ้นในยุคสมัยที่ตัวบท หรือสิ่งที่ทำการตีความนั้นได้เป็นอยู่ไม่ว่า

จะเป็นสิ่งแวดล้อม กระบวนการ ประวัติการศึกษาของเจ้าของผลงาน นักคิด หรือนักปรัชญาการเมืองที่เราทำการตีความ ตลอดจนความคิดเหตุการณ์ในอดีต ความคิดที่มีก่อนหน้าสิ่งที่ทำการศึกษาคำความ ประเพณี ขรรณนิยมปฏิบัติ อัน รวมถึงการศึกษาชีวประวัติ (biographical approach) "ความคิดย่อม เกิดจากบุคคล" เพราะฉะนั้นความรู้เกี่ยวกับชีวประวัติของบุคคลนั้น ๆ จะ สามารถช่วยให้ผู้ศึกษาคำความเข้าใจและตีความความคิดทางการเมืองนั้น ๆ ได้ ดียิ่งขึ้น โดยถือว่าตัวบุคคลและงานเขียนของเขา คือของอย่างเดียวกัน อันได้แก่ ภาพสะท้อนบุคลิกของนักคิดหรือนักปรัชญาการเมืองท่านนั้น รวมถึงการตีความ ตามแนวทางประวัติศาสตร์ที่เป็นการศึกษาในลักษณะที่นำเอาความหลากหลายและ การกระจัดกระจายของงานเขียนของบุคคลนั้น ๆ เข้ามาผูกให้เป็นเรื่องเดียวกัน แล้วนำมาอธิบายโดยใช้ความรู้ที่เกิดจากชีวประวัติมาอธิบายตีความ ซึ่งรวมถึงการวิเคราะห์ตัวบทโดยละเอียด (close textual analysis) อัน หมายถึง การศึกษาคำความความคิดของนักคิดหรือนักปรัชญาการเมืองที่ปรากฏ ออกมาในรูปของงานเขียน ที่เป็นลักษณะของจุดเริ่มต้นในการเข้าใจความคิด ของนักคิดหรือนักปรัชญาการเมืองนั้น ๆ โดยมีวัตถุประสงค์หรือเป้าหมายต่าง ๆ ดังเช่นการหาความหมายพยายามจะสื่อจากการวิเคราะห์แบบของการประพันธ์ และวิธีการประพันธ์ว่ามีความสัมพันธ์กันอย่างไรกับความหมายที่พยายามจะสื่อ

การตีความในลักษณะเช่นนี้จึงเป็นแนวทางที่ให้ความสำคัญกับบริบทใน ทุก ๆ ส่วนของสิ่งที่ทำการตีความที่เป็นไปตามความเชื่อที่ว่า การศึกษาคำความ เพื่อที่จะหาความหมายหรือความมุ่งหมายของสิ่งที่ทำการตีความนั้น ซึ่งจะกระทำ ได้ต่อเมื่อผู้ศึกษาคำความมีความรู้ในทุกส่วนที่เกี่ยวข้องกับสิ่งที่ทำการตีความนั้น ๆ เพื่อให้รู้ว่่านักคิดหรือนักปรัชญาการเมือง ตลอดจนตัวบทที่ทำการศึกษาคำความ นั้นอยู่ภายใต้เงื่อนไขอะไร ผู้ศึกษาคำความสามารถเข้าใจนักคิดโบราณหรือนัก ปรัชญาการเมืองโบราณได้โดยอาศัยการศึกษาคำความในบริบทต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง

ข้องกับตัวบทหรือสิ่งที่ทำการศึกษาตีความนั้น ๆ เป็นแนวทางทฤษฎีการตีความ (hermeneutics theory) ที่มีลักษณะการตีความในเชิงแนวทางประวัติศาสตร์ (historical approach) ที่มีลักษณะให้ความสำคัญกับมิติของเวลาและสถานที่ เป็นความพยายามที่จะสร้างความเป็นจริงทางประวัติศาสตร์ ให้ใกล้เคียงกันมากที่สุดกับความเป็นจริงในยุคสมัยที่นักคิด หรือนักปรัชญาการเมืองท่านนั้นรังสรรค์ ผลงานของตน อันเป็นการให้ความสำคัญกับอำนาจของบริบทซึ่งกล่าวโดยรวมแล้ว ก็คือ ลักษณะของการตีความที่: ชื่อว่า ผู้ศึกษาตีความจะเข้าใจนักคิดหรือนักปรัชญาการเมืองท่านนั้นดีเสียกว่าที่นักคิดหรือนักปรัชญาการเมืองท่านนั้นจะเข้าใจตัวเอง เสียอีก (to understand an author better than understood himself) ซึ่งเป็นผลจากการที่ผู้ศึกษาตีความสามารถเข้าใจหรือเห็นในบริบทของนักคิด หรือนักปรัชญาการเมือง ซึ่งตัวเองไม่ทราบถึงบริบทต่าง ๆ ในการตีความ ผู้ศึกษาตีความที่กำลังทำการศึกษาตีความอยู่ในขณะนั้นเป็นต่างยุคต่างสมัยกับสรรพสิ่งที่ถูกศึกษาตีความ ดังนั้น การศึกษาตีความที่เกิดขึ้นจึงเป็นการตีความภายใต้บริบททางความคิด รวมทั้งประสบการณ์ของปัจจุบันไปตีความตัวบทที่อยู่ในบริบทของอดีต โดยอาจจะเป็นการแยกแยะระหว่างเจตนา (intention) ของนักคิดหรือนักปรัชญาการเมือง และผล (effect) อันเกิดจากการยอมรับความคิดนั้น ๆ ⁴ เป็นการให้ความสำคัญกับผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นทางการเมืองจากการศึกษาตีความความคิดนั้น ๆ แล้วนำไปปฏิบัติจริงโดยไม่ต้องคำนึงว่าการกระทำดังกล่าว จะเป็นส่วนหนึ่งของความตั้งใจดั้งเดิมของนักคิดหรือนักปรัชญาการเมืองเจ้าของผลงานนั้นหรือไม่ ซึ่งอาจจะไม่ใช่สิ่งที่นักคิดท่านนั้นประสงค์จะให้ เป็นก็ได้ เพราะผู้ศึกษาตีความก็ไม่สามารถที่จะพิสูจน์ถึงเจตนารมณ์ของนักคิดหรือนักปรัชญา

⁴ สมบัติ จันทร์วงศ์, แนวคิดทั่วไปเกี่ยวกับการศึกษาปรัชญาการเมือง (กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์กราฟิควอร์ค, 2527), หน้า 31.

การเมืองทำนองนั้นได้ หรือแนวทางการศึกษาตีความในลักษณะแนวทางอุดมการณ์ (ideological approach) คือการนำเอาอุดมการณ์ที่มีมาเป็นเครื่องมือในการอธิบายความคิดของนักคิดหรือนักปรัชญาการเมืองที่เกิดก่อนอุดมการณ์นั้น เช่น ความคิดทางการเมืองของหลวงวิจิตรวาทการที่เกี่ยวข้องในแง่ของนโยบายสาธารณะ (public policy) เรื่องการขยายโอกาสทางการศึกษาโดยการขยายวิทยาลัยนาฏศิลป์ไปสู่หัวเมือง ซึ่งอุดมการณ์ในเรื่องนี้เป็นความคิดที่เกิดก่อนที่อุดมการณ์นั้นจะเกิดขึ้นจริง

ระเบียบวิธีการตีความ

การตีความมีแนวทางการตีความอยู่อย่างหลากหลาย ซึ่งแต่ละแนวทางการตีความมีการคำนึงถึงอำนาจของบริบทในลักษณะต่าง ๆ กันตามแต่ละแนวทาง แต่จากความเชื่อที่ว่าสรรพสิ่งต่าง ๆ ไม่สามารถที่จะหลุดจากอำนาจของบริบทได้ มนุษย์ก็เช่นเดียวกันที่ไม่สามารถปลอดจากอำนาจของบริบท เพราะอย่างน้อยที่สุดก็บริบทของผู้ศึกษาตีความเอง เพียงแต่ว่าผู้ศึกษาตีความไม่รู้ตัว เพราะไม่ได้ตระหนักหรือคำนึงถึง ดังนั้นการตีความไม่ว่าจะอาศัยแนวทางการตีความลักษณะใดก็ไม่อาจจะปลอดจากอำนาจบริบทได้ ซึ่งความสำคัญของบริบทในการที่จะส่งผลต่อการตีความนั้น ขึ้นอยู่กับว่าผู้ศึกษาตีความได้ใช้แนวทางใดในการตีความ ซึ่งหมายถึง ผู้ศึกษาตีความเป็นผู้กำหนดถึงความสำคัญของอำนาจบริบทต่อการตีความนั้นโดยผ่านแนววิธีการตีความที่ผู้ศึกษาตีความได้ใช้นั่นเอง ความจำเป็นจึงอยู่ที่ว่าผู้ศึกษาตีความจำเป็นจะต้องอ่านตัวบทเพื่อวิเคราะห์เนื้อหาโดยละเอียดบรรทัดต่อบรรทัดที่นักคิดหรือนักปรัชญาการเมืองได้ประพันธ์งานเขียนไว้ แต่ปัญหาในทางปฏิบัติอยู่ที่ว่าตัวบทที่ผู้ศึกษาตีความนำมาศึกษามีได้ เป็นอะไรมากไปกว่าการสรุปสิ่งที่นักคิดหรือนักปรัชญาการเมืองได้กล่าวไว้อย่างตรงไปตรงมา ในขณะที่บางตัวบทมีการคัด เลือกรประเด็นปัญหาและวิธีการตีความเฉพาะตัวของผู้ศึกษาตีความ จึงทำ

ให้กลับกลายเป็นการบิดเบือน และสะท้อนความคิดที่อาจจะมีพื้นฐานจิตใจหรืออคติของผู้ศึกษาตีความเองมากกว่าความคิดของตัวนักคิดหรือนักปรัชญาการเมือง ที่ถูกนำมาเอาตัวบทที่ประพันธ์ขึ้นมาตีความ^๕ ความคิดทางการเมืองในส่วนที่เป็นเนื้อหาของปรัชญาการเมืองหรือทฤษฎีการเมืองนั้น ไม่เหมือนกับคณิตศาสตร์หรือวิทยาศาสตร์ธรรมชาติ ดังนั้น การตีความจึงมีได้หลากหลายทั้งที่สนับสนุนกันและทั้งที่ขัดแย้งกัน และในแง่ที่แนวทางในการศึกษาตีความจึงมีอยู่อย่างไม่จำกัด แนวทางนี้อาจจะกล่าวได้ว่ามีทั้งที่ถูกกำหนดโดยตัวผู้ศึกษาตีความเอง และชนบททางสังคมและภูมิปัญญาที่เราคุ้นเคย นอกจากนั้นโดยเหตุที่การตีความความคิดทางการเมืองที่ทำกันอยู่ในปัจจุบัน มักจะเป็นความพยายามของผู้ศึกษาตีความที่จะสื่อความหมาย ซึ่งส่วนใหญ่แล้วเป็นผู้ที่มีได้มีส่วนร่วมหรือเข้าไปมีประสบการณ์โดยตรงในทางการเมือง การแสดงออกซึ่งความฝังใจในทางการเมืองของผู้ศึกษาตีความ จึงมักจะปรากฏออกมาในการตีความอีกด้วย แนวทางการตีความความคิดทางการเมืองนี้มีอยู่มากกว่าหนึ่งแนวทาง และไม่จำกัดว่าแนวทางใดแนวทางหนึ่งจะถูกต้องพอเพียงแต่แนวทางเดียว^๖

การกำหนดแนววิถีการตีความนี้จะส่งผลถึงการกำหนด "ระดับของบริบท" ซึ่งเป็นส่วนสำคัญในการกำหนดหรือเลือกสรร วางขอบเขตของการศึกษาตีความ ที่ขึ้นอยู่กับแต่ละแนวทางที่ผู้ศึกษาตีความเลือกในการตีความ ว่ามี

^๕ Andrew Hacker, Political Theory : Philosophy, Ideology, Sciences. (New York, Macmillan, 1961) P. 9. อ้างใน สมบัติ จันทรวงศ์, แนวคิดทั่วไปเกี่ยวกับการศึกษาปรัชญาการเมือง, หน้า 30.

^๖ สมบัติ จันทรวงศ์, แนวคิดทั่วไปเกี่ยวกับการศึกษาปรัชญาการเมือง (กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์กราฟิเคอาร์ท, 2527), หน้า 33.

แนวทางในการพิจารณาตีความที่พิจารณาให้ความสำคัญกับ "บริบท" ในลักษณะใด โดยการแบ่งระดับของบริบทนั้นสามารถแบ่งออกได้เป็น 5 ระดับ⁷ ดังนี้คือ

1. Micro Context คือ บริบทในระดับย่อยที่สุด หมายถึง การพิจารณาบริบทในด้านการใช้ภาษาต่าง ๆ รวมถึงบริบทส่วนตัวของตัวบุคคลผู้เขียนด้วย บุคคลแต่ละคนนั้นถือว่ามีปัจเจกภาพที่ถ่ายทอดมาในวิธีการใช้ภาษาของเขาด้วย แต่ละคนก็มีรูปแบบการเขียนแตกต่างกัน ซึ่งจำต้องใช้เทคนิคพิเศษในการศึกษา บริบทของภาษาเป็นสิ่งจำเป็นในการตรวจสอบข้อมูลว่าเป็นของผู้เขียนคนใดคนหนึ่ง และใช้ในการที่จะเข้าใจประโยคที่สำคัญ ๆ หรือบทที่สำคัญ ๆ ภายในบริบทของงานเขียนทั้งหมดของผู้เขียนแต่ละคน ซึ่งบริบทในระดับนี้ถ้าจะพิจารณากันจริง ๆ สามารถไล่ลงไปถึงบริบทของตัวบุคคลในเรื่องของอวัยวะร่างกาย เซล ระบบประสาทที่แต่ละคนมีแตกต่างกัน และการปะทะสัมพันธ์กับสิ่งแวดล้อม อันก่อให้เกิดการแสดงออกทางพฤติกรรมและความคิดที่แตกต่างกัน โดยความสำคัญของบริบทในระดับนี้ที่ไม่สามารถที่จะปฏิเสธหรือมองข้ามไป ในการศึกษางานของใครก็ตามความตั้งใจของผู้บันทึกข้อมูลหรือนักเขียนเป็นสิ่งสำคัญ มิฉะนั้นความเข้าใจหรือการตีความอาจจะคลาดเคลื่อนก็ได้ โดยเฉพาะการศึกษาประวัติศาสตร์ทางความคิด เพราะนักคิดทุกคนไม่ใช่จะมีเพียงลักษณะของความสนใจที่ต่างกัน แต่มีลักษณะเฉพาะของการ ใช้ศัพท์ สำนวน

⁷ ไซยนต์ ไชยพร, ประวัติศาสตร์ : วิถีแห่งความพยายามของมนุษย์ต่อความรู้ของเทพเจ้า, (อัดสำเนา), หน้า 18-20. (ซึ่งใช้เกณฑ์การแบ่งจาก Ben-Ami Scharfstein, The Dilemma of Context, pp. 62-66.)

และความสัมพันธ์ของคำต่าง ๆ ลักษณะของการกล่าวที่น้อยกว่าความจริง การหลบความหมายโดยกล่าวตรงข้าม ซึ่งเป็นเทคนิคในการเขียนที่สำคัญที่ถือได้ว่าจะเข้าใจได้ก็โดยพิจารณาภายใต้บริบทของวิธีการหรือจุดมุ่งหมายของนักคิดหรือนักปรัชญาการเมืองท่านนั้น ๆ

2. Correlative Context คือ สิ่งที่เกี่ยวข้องกับข้อมูลหรืองานที่เราต้องศึกษาตีความ เช่น การศึกษาสงครามเก้าทัพ เราได้อาศัยข้อมูลประวัติศาสตร์ที่กรมพระยาดำรงราชานุภาพทรงนิพนธ์ไว้ พระนิพนธ์ของกรมพระยาดำรงราชานุภาพถือว่าเป็น Correlative Context ที่เกี่ยวข้องกับบริบทจริง คือ สงครามเก้าทัพในสมัยรัตนโกสินทร์ตอนต้น หรือการศึกษางานของท่านพุทธทาสภิกขุ Correlative Context ก็คืองานของนักวิชาการที่ทำการศึกษาซึ่งหมายถึงเมื่อมีการตีความงานชิ้นนั้นย่อมอยู่ภายใต้บริบทของมันเอง (การศึกษาในเรื่องสงครามเก้าทัพ เราก็ต้องคำนึงถึงบริบทของกรมพระยาดำรงฯ ด้วย) ด้วยเหตุนี้การศึกษางานตามแนวความคิดในบริบทระดับนี้ จึงเป็นการตีความซ้อนการตีความหลายครั้งหลายครา เป็นการผสมผสานของบริบทในหลายยุคหลายสมัย

3. Macrocontext เป็นบริบทที่เกี่ยวกับเรื่องที่เกี่ยวข้องครอบคลุมได้แก่ สภาพทางสังคมวัฒนธรรม หรือการถกเถียงระหว่างค่ายความคิด (school of thought) เช่น การศึกษางานปรัชญา หรือประวัติศาสตร์ของเอเชนส์ เราก็จำเป็นต้องพิจารณาบริบททางสังคม เศรษฐกิจ การเมืองของชีวิตคนกรีกโบราณ หรือการศึกษาความคิดทางการเมืองของมาคิอาเวลลี ก็ต้องอาศัยการศึกษบริบทของอิตาลีในยุคนั้น เป็นต้น

4. Metacontext บริบทดังกล่าวนี้จะเข้าใจได้เมื่อเราพิจารณาถึงวิธีการตั้งคำถามของนักคิดหรือนักปรัชญาการเมืองในอดีต หรือวิธีการมองปัญหา

ของผู้บันทึกประวัติศาสตร์ ตลอดจนแนวทางการแก้หรือตอบคำถามที่ได้ถูกตั้งขึ้นมา เช่น ลักษณะเฉพาะของการตั้งคำถาม คำตอบของปรัชญากรีก หรือของคนกรีกโดยทั่วไป หรือลักษณะของจีน ของอินเดีย หรือเมื่อนำกรีก อินเดีย จีน มาเปรียบเทียบ จะพบลักษณะร่วมก็จะเข้าอยู่ภายใต้ Metacontext บริบทดังกล่าวนี้ครอบคลุมกว้างขวางกว่า Macrocontext

5. Meta-metacontext หรือ The Universal หมายถึง บริบทสากลที่พยายามนำเอาบริบททั้งหมดที่ได้กล่าวไปข้างต้น เข้ามารวมกันขึ้นเพื่อสร้างความเข้าใจให้เห็นลักษณะความเป็นสากลทางความคิดของตัวบท แต่บริบทในระดับนี้เป็นเพียงความเฝื่อนหรือภาพร่างของนักวิชาการต่าง ๆ เท่านั้น

ในการแบ่งบริบทเป็นห้าระดับดังกล่าวนี้ ในความเป็นจริงแล้ว บริบททั้งห้านี้ไม่สามารถที่จะแยกออกจากกันได้เลย เพราะโดยแท้จริงบริบททั้งหลายขึ้นอยู่ต่อกันและกัน บริบทสากลประกอบด้วยบริบทย่อย ๆ ในขณะที่บริบทใหญ่กว่าก็มีอิทธิพลในการกำหนดบริบทที่เล็กกว่าเช่นเดียวกัน

มนุษยศาสตร์ หรือศาสตร์ที่ศึกษาเกี่ยวกับเรื่องของมนุษย์ (Human Science) นั้น โดยแท้จริงเป็นเรื่องของการตีความทั้งสิ้น ทั้งนี้เพราะระเบียบวิธีใด ๆ เป็นเรื่องของการตีความ (The question of the Human Science goes beyond the question of method) นั่นคือความรู้หรือสิ่งที่เราคิดว่ามันคือความจริงนั้นเป็นผลของกระบวนการ หรือวิธีการรับรู้อันเป็นสากล ความรู้ความจริงทั้งหลายนั้นเกิดจากการตีความ โดยหลักสำคัญประการหนึ่งของแนวความคิดนี้ก็คือ การให้ความสำคัญของความจำเป็นในการดำรงอยู่ของความรู้ที่แตกต่างออกไป การให้ความสำคัญกับพื้นฐานจิตใจหรืออคติในฐานะที่เป็นสิ่งสำคัญที่จำเป็นช่วยให้ความเข้าใจของมันเป็นไปได้ โดยเฉพาะ

อย่างยิ่งกรณีของภาษาที่ว่าความคิด ความเชื่อ หรือความจริงของแต่ละสิ่งคมถูกตีกรอบและกำหนดโดยโครงสร้างทางภาษาของแต่ละสิ่งคม และแต่ละสิ่งคมแต่ละภาษาก็มีโครงสร้าง ตลอดจนประวัติศาสตร์และอารมณณ์ที่แตกต่างไป ซึ่งตัวภาษาเองจัดได้ว่าเป็นพื้นฐานจิตใจหรืออคติที่สำคัญและมีอิทธิพล ซึ่งเปรียบเสมือนสิ่งที่ห่อหุ้มดูจะเป็นกรอบให้กับความหมายของสรรพสิ่งต่าง ๆ การพยายามกำจัดพื้นฐานจิตใจหรืออคตินี้ไป ก็เท่ากับเป็นการตัดขาดตัวเราจากประวัติศาสตร์ของตัวเราและสิ่งคมเรา และโดยแท้จริงแล้วมนุษย์ทุกคนเกิดมาท่ามกลางการหล่อหลอมในรูปแบบใดรูปแบบหนึ่งของแต่ละวัฒนธรรม แต่ละสิ่งคมอยู่แล้ว เราเกิดมาและสร้างความเป็นตัวของเรา (identity) โดยอาศัยพื้นฐานจิตใจหรืออคติของสิ่งคมเรา มนุษย์ทุกคนตกอยู่ในสิ่งที่เรียกว่า "วิถีชีวิต" อันรวมครอบคลุมไปถึงขนบธรรมเนียมและสิ่งต่าง ๆ ในสิ่งคม ซึ่งทั้งหมดนี้อยู่ภายใต้กรอบหรือวิถีของภาษา วิถีหรือโครงสร้างของภาษาซึ่งเปรียบเสมือนโครงกระดูกของค่านิยมขนบธรรมเนียมในสิ่งคมนั้นไม่เพียงแต่จะทำให้ "เห็นโลกอย่างที่เราเห็น" หรือ "มีโลกทัศน์อย่างที่มี" ทุกวันนี้ที่เราเข้าใจโลกอย่างที่เราเข้าใจก็ด้วยอาศัยกรอบอ้างอิง (frame of reference) ซึ่งได้แก่ ภาษาทำให้เราเข้าใจโลกหรือขนบธรรมเนียมประเพณี หรือวิถีชีวิตที่แตกต่างกันได้ โดยที่เราจะต้องพยายามจับตรรกะและลักษณะเฉพาะพิเศษของกรอบอ้างอิงของวิถีที่แตกต่างจากเราและสิ่งที่เราได้จากสิ่งนี้ นั่นคือ "ความเข้าใจ" (understanding) หรือ "การตีความ" หรือ "การเชื่อมโยงของพรมแดน" อันเป็นการยอมรับว่ามนุษย์ไม่สามารถที่จะตัดตัวเองออกไปจากพื้นฐานจิตใจหรืออคติในสิ่งคมของตน การจะเข้าใจธรรมเนียมวิถีชีวิตที่แตกต่างออกไปนั้น เป็นการขัดแย้งกันระหว่างพื้นฐานจิตใจหรืออคติของเรากับพื้นฐานจิตใจหรืออคติที่แตกต่างจากของเรา ดังนั้นในแนวทางการตีความในลักษณะนี้จึงเป็นลักษณะการตีความให้ความสำคัญกับลักษณะของการเชื่อมโยงพรมแดนตลอดจนการเชื่อมโยงมิติของเวลา ตีความในสรรพสิ่งต่าง ๆ ถ้าหากได้คำนึงถึงอำนาจของบริบทในระดับย่อยสุดซึ่งไม่อาจที่จะ

ปฏิเสธได้ บริบทอันเกิดจากการที่มนุษย์ทุกคนมีพื้นฐานจิตใจหรืออคติที่แตกต่างกัน เป็นลักษณะของปัจเจกชน ทำให้การตีความสรรพสิ่งไม่สามารถที่จะหลุดจากอำนาจของบริบทในส่วนนี้ได้ ดังนั้น การตีความในสิ่งใดสิ่งหนึ่งย่อมต้องเป็นการตีความที่เกิดขึ้นภายใต้พื้นฐานจิตใจหรืออคติเสมอ อันนำมาซึ่งการตีความที่อาจจะเหมือนหรือแตกต่างจากการตีความในสิ่งเดียวกัน ซึ่งเป็นผลจากการตีความที่เกิดขึ้นโดยผู้ตีความแต่ละคนมีความแตกต่างในเรื่องพื้นฐานจิตใจหรืออคติ เป็นพื้นฐานสำคัญในการศึกษาตีความ

สรุป

ดังนั้น การตีความเพื่อหาความหมายและความมุ่งหมายที่แฝงในตัวบท จึงเป็นการตีความที่เกิดขึ้นจากการพิจารณาตัวบทและบริบทที่เกี่ยวข้อง เพื่อหาความหมายหรือความมุ่งหมายที่แฝงไว้ โดยถือว่าการตีความนี้เป็นการตีความที่เกิดขึ้นภายใต้พื้นฐานจิตใจหรืออคติของผู้ศึกษาตีความในบางส่วน แต่เป็นการตีความที่มีลักษณะร่วมของบริบทระหว่างผู้ศึกษาตีความเองกับนักคิดหรือนักปรัชญาการเมืองเจ้าของงานเขียนที่ได้ประพันธ์ขึ้น คือ บริบทแห่งความเป็นมนุษย์ ซึ่งก็คือ ลักษณะการมีข้อสงสัยและการแสวงหาความจริงและการตีความเป็นลักษณะธรรมชาติของมนุษย์เอง อันจะนำมาซึ่งการแสวงหาคำตอบต่อข้อสงสัยหรือปัญหานั้น อย่างไรก็ตาม ไม่ว่าจะการตีความจะดำเนินไปในแนวทางใดก็ตามหรือไม่ว่าจะเป็นการใช้ศาสตร์แห่งการตีความสรรพสิ่งมาทำการตีความตัวบทใด ๆ สิ่งสำคัญที่จะต้องกระทำเป็นพื้นฐานในการตีความ นั่นก็คือ การอ่านตัวบทนั้น ๆ ซึ่งก็คือ การให้ความสำคัญกับภาษาในฐานะที่เป็นสัญลักษณ์และมีความสัมพันธ์ในทางความหมายกับตัวบท ในฐานะที่ภาษาเป็นสื่อกลางระหว่างความคิดกับความรู้ ดังนั้น ภาษาจึงเป็นส่วนสำคัญในการสร้างความเข้าใจในการรับรู้ของมนุษย์ จึงทำให้ความรู้เกี่ยวกับภาษาและการสื่อความหมายมีความสำคัญที่จะทำให้เกิดการ

เข้าใจในตัวบทที่ทำการศึกษาได้ แต่ทั้งนี้จากลักษณะของภาษาที่มีลักษณะของการสื่อความหมายที่หลากหลายได้ อันหมายถึง การที่ประโยคหนึ่งประโยคใด ผู้พูดหรือผู้ฟังที่ต่างกันหรือต่างสถานการณ์กัน ความหมายที่ได้ก็อาจจะมีหลากหลายความหมายได้ จึงทำให้ภาษาเพียงอย่างเดียวไม่เพียงพอต่อการแสวงหาความหมายของตัวบท แนวทางทฤษฎีการตีความมีความมุ่งหมายในการหาความหมายและจุดมุ่งหมายของสรรพสิ่งที่ทำการศึกษาคือความ อาจจะเป็นเพราะสรรพสิ่งนั้นเกิดความล้าสมัยหรือเกิดจากความเห็นที่ไม่ตรงกันในสังคม หรือเกิดจากลักษณะที่ไม่ได้ทำการเปิดเผยถึงข้อเท็จจริง เป็นการซ่อนความหมายไว้ของตัวบทหรือสรรพสิ่งนั้น ๆ ซึ่งอาจจะเป็นเพราะนักคิดหรือนักปรัชญาการเมืองในฐานะที่เป็นส่วนหนึ่งของชุมชนหรือสังคมที่ตนเป็นสมาชิกอยู่ ย่อมมีความจำเป็นจะต้องนับถือความสำคัญของความเห็นของชุมชนหรือสังคมนั้น แต่การนับถือความเห็นหลักของชุมชนไม่ได้หมายความว่า นักคิดหรือนักปรัชญาการเมืองท่านนั้นจะต้องยอมรับว่าความเห็นนั้น เป็นสิ่งที่ถูกต้องหรือจริงเสมอไป นักคิดหรือนักปรัชญาการเมืองที่ตระหนักถึงความสำคัญของปัญหานี้ก็คือ ปัญหาการขัดแย้งกันระหว่างปรัชญากับการเมือง จึงต้องมีการแสดงความคิดเห็นที่ตนคิดว่าเป็นสัจจะออกมาในรูปที่จะเปิดโอกาสให้คนเพียงไม่กี่คนได้เข้าใจ โดยไม่ก่อให้เกิดอันตรายต่อความเชื่อของคนหมู่มากที่มีต่อความเห็นหลักของสังคม ซึ่งเป็นรากฐานสำคัญของการดำรงอยู่ของสังคมนั้น ๆ^๕ หรือการที่นักคิดหรือนักปรัชญาการเมืองต้องการจะสื่อกับผู้อ่านที่ต่างสถานะในความคิดหรือผู้เขียนหลอกผู้อ่านบางคนหรือหลายคน หรือการที่ผู้เขียนตั้งใจจะประพันธ์ขึ้นให้มีหลายความหมายแต่มีเพียงความหมายเดียว

^๕ Leo Strauss, The Forgotten, P. 27., Persecution. PP. 7-37. อ้างใน สมบัติ จันทรวงศ์, ตัวบท (The Text) กับการเรียนการสอนวิชาปรัชญาการเมือง, หน้า 29.

ที่ตรงกับความหมายหรือความมุ่งหมายที่แท้จริงของผู้ประพันธ์ จึงได้ใช้วิธีแฝงความหมายหรือซ่อนความมุ่งหมายไม่เปิดเผยอย่างตรงไปตรงมา ซึ่งทำให้การเข้าใจที่ถูกต้องสำหรับงานเขียน หรือความคิดของนักคิดหรือนักปรัชญาการเมือง ในลักษณะนี้ จำเป็นที่จะต้องได้รับการตีความอย่างละเอียด เพื่อที่จะเป็นการแยกแยะระหว่างสิ่งที่เขียนนั้นเปิดเผยและข้อเขียนที่ปกปิดซ่อนเร้นอยู่ภายใต้งานตัวบทที่ได้ประพันธ์ขึ้นมา เพื่อจะหาความมุ่งหมายของนักคิดหรือนักปรัชญาการเมืองที่แฝงอยู่ในตัวบทนั้นออกมา ดังนั้น การหาความหมายโดยการอ่านตัวบทจึงไม่ใช่แต่การให้ความสำคัญกับภาษา อย่างตรงไปตรงมาเพียงอย่างเดียว การตีความแสวงหาความหมาย นอกจากจะต้องพิจารณาจากภาษาที่ใช้ในฐานะของเครื่องมือที่ใช้สื่อความหมายแล้ว ยังจะต้องพิจารณาถึงโครงสร้างของภาษาที่มีลักษณะเป็นตัวกำหนดและตีกรอบความคิด ความเชื่อ หรือความจริงของแต่ละสังคม ซึ่งแต่ละสังคมแต่ละภาษาก็มีประวัติศาสตร์และโครงสร้างที่แตกต่างกันออกไป การตีความแสวงหาความหมายโดยผ่านการสื่อความหมายจากภาษานี้ จึงจะต้องพิจารณาตีความ ให้ทราบถึงความหมายที่แฝงอยู่ในการใช้ภาษานั้นด้วย รวมทั้งการพิจารณาถึงประวัติศาสตร์ หลักฐานสภาวะแวดล้อมต่าง ๆ ประกอบเป็นหลักในการตีความ โดยศาสตร์แห่งการตีความสรรพสิ่งในฐานะระเบียบวิธีศึกษาตีความ อันหมายถึงเป็นการตีความโดยการพิจารณาจากการสื่อความหมายและวิธีการในการใช้ภาษา รวมทั้งการพิจารณาในส่วนต่าง ๆ เช่น สภาวะแวดล้อมของตัวบทประวัติศาสตร์ที่เกี่ยวข้องกับตัวบท ซึ่งก็คือบริบทในส่วนต่าง ๆ ของตัวบทนั่นเอง โดยเป็นการศึกษาตีความที่อาศัยการพิจารณาตีความผ่านการอ่านงานตัวบท

เนื่องจากการศึกษาเปรียบเทียบความคิดทางการเมืองของมาคิอาเวลลี กับหลวงวิจิตรวาทการในครั้งนี้ เป็นการศึกษาศึกษาเปรียบเทียบความคิดทางการเมืองของนักคิดหรือนักปรัชญาการเมืองที่เสียชีวิตไปแล้วทั้งสองท่าน จึงมีความจำเป็นที่

จะต้องศึกษาเปรียบเทียบจากงานเขียนที่นักคิดหรือนักปรัชญาการเมืองทั้งสองท่านได้ประพันธ์ไว้ ด้วยเหตุที่เงื่อนไขของเวลาและสถานที่ที่แตกต่างกัน ตลอดจนบริบทขณะประพันธ์งานเขียนและข้อจำกัดต่าง ๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่งมุมมองที่ว่า มาคิอาเวลลีผู้ประพันธ์งานเขียน "เจ้าผู้ปกครอง" ที่กำลังทำการศึกษานี้ มาคิอาเวลลี ต้องการที่จะให้แอบอ่านต้นฉบับกันโดยไม่เปิดเผย ส่วนงานเขียนของ หลวงวิจิตรวาทการที่ประพันธ์ขึ้น เพื่อเปิดเผยต่อสาธารณะชนให้อ่านโดยทั่วไป การตีความจึงต้องพยายามค้นหาความหมาย ที่แฝงอยู่ในตัวบทที่เกิดจากการแฝงหรือเกิดจากการซ่อนปิดบังความหมายที่แท้จริงที่ผู้ประพันธ์ประสงค์จะสื่อไว้ ดังนั้น นอกจากความสำคัญของตัวบทที่ทำการศึกษาค้นคว้าแล้ว ยังจะต้องพิจารณาให้ความสำคัญกับบริบทอีกด้วย ไม่ว่าจะเป็นบริบทระดับย่อย (micro context) บริบทของสิ่งที่เกี่ยวข้องกับข้อมูลหรืองานที่ทำการศึกษา (correlative context) รวมทั้งบริบทในระดับกว้างที่ครอบคลุมทั้งหมด (macro context) เพื่อหาผลกระทบที่มีต่อความคิดทางการเมืองของนักคิด หรือนักปรัชญาการเมืองทั้งสองท่าน จากตัวบทที่ท่านประพันธ์ขึ้น ดังนั้น ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้จึงต้องอาศัยวิธีการสังเกต ความคล้ายคลึง และความแตกต่างกันเป็นหลักในการเปรียบเทียบหาความหมายที่แท้จริงจากตัวบทที่ทำการศึกษาในครั้งนี้